

INTEGRATION I FÖRENING

En modell för ett inkluderande
mottagande av nyanlända personer

Modellen presenteras som *Good Practice* på Europeiska Kommissionens
hemsida "European Web Site on Integration"

Förord

Från år 2008 till 2011 har Nätverk Social Ekonomi Skåne arbetat med modellen *Integration i förening* inom ramen för Partnerskap Skåne och i projektet Föreningslivet – en aktiv part i introduktionsverksamheten. I denna skrift presenterar vi våra kunskaper och erfarenheter från projektet och ger ett förslag på hur föreningslivet kan bli en aktiv part i samhällets strategier för ett inkluderande mottagande av nyanlända personer.

Christoph Lukkerz
Projektledare

Jesper Thiborg
Bitr. projektledare

Social Ekonomi Skåne

Nätverk Social Ekonomi Skåne

Grönegatan 11a 211 27 Malmö info@socialekonomiskane.se
www.socialekonomiskane.se

Nätverk Social Ekonomi Skåne (NSES) är en ideell paraplyorganisation för regionalt verksamma idéburna organisationer i Skåne med syftet att samla, utveckla och stärka den idéburna sektorn som kraft i samhällsutvecklingen. Idag har NSES 29 medlemsorganisationer som representerar den idéburna sektorns bredd – humanitära organisationer, handikapprörelsen, idrott, kultur, trossamfund, kooperativ utveckling och folkbildning m.fl.

Illustration och layout: www.jenniejgrafiskform.se

Tryck 2011: www.holmbergs.com

Integration i förening - en modell för ett inkluderande mottagande av nyanlända personer

	Inledning	4
	Modellen <i>Integration i förening</i>	6
	Projektets verksamhet i siffror	7
	Nyanlända personer om projektet	8
	Föreningar som integrationsarena	10
	Kommunernas röst om projektet	12
	Utvärderarens bedömning	13
	Implementering av <i>Integration i förening</i> - steg för steg	14
	- Uppdraget - en beskrivning	15
	- Utförare - en lokal aktör från föreningslivet	16
	- Plats för information och matchning	17
	- Verksamhet och kostnad för implementering	18
	- Regional kvalitetssäkring och stödfunktion	20
	Integration i förening - ett fungerande verktyg för inkludering	21
	Mer information om projektet	22

Inledning

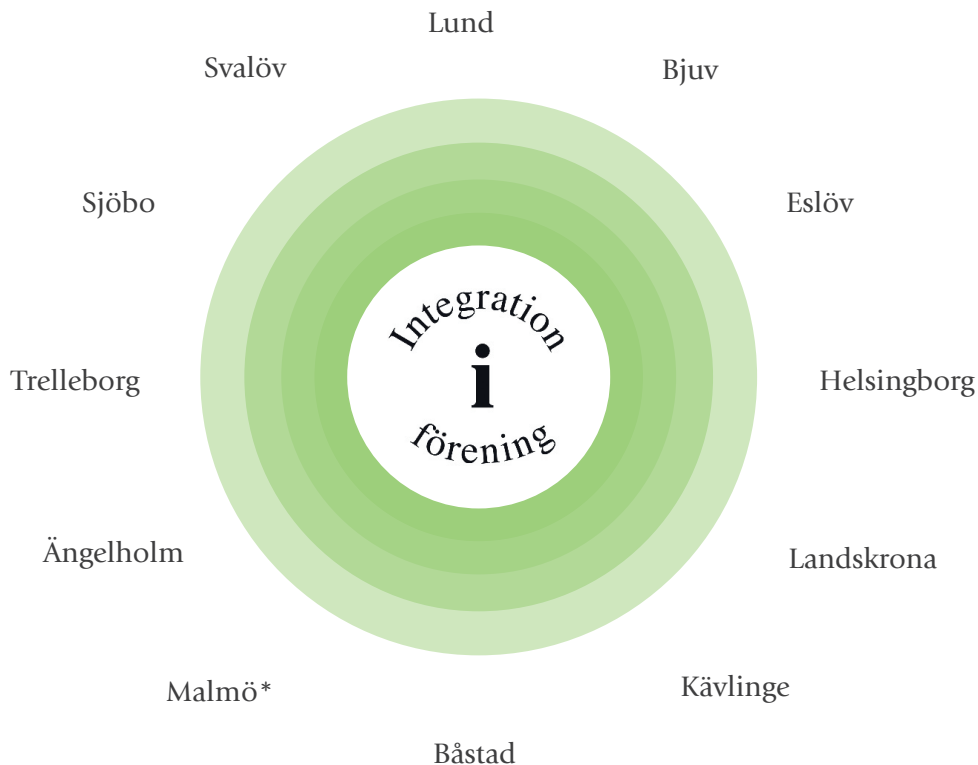
Föreningslivet anses vara en integrerande kraft i samhället där människor med olika bakgrund kan mötas kring gemensamma intressen. Deltagande i föreningsaktiviteter kan förbättra förutsättningarna för nyanlända personer att förstå koder i det svenska samhället, att prata svenska i vardagen och att skapa ett kontaktnät. Föreningslivet har en stor potential och kan utvecklas till att bli en än mer betydande och aktiv part i samhällets strategier för integration.

Nätverk Social Ekonomi Skåne har drivit projektet *Föreningslivet - en aktiv part i introduktionsverksamheten* inom ramen för Partnerskap Skåne med stöd från Europeiska flyktingfonden. Länsstyrelsen i Skåne län är initiativtagare och driver Partnerskap Skåne som är en plattform för ett inkluderande mottagande av nyanlända och asylsökande personer. Syftet är att utveckla och samordna metoder som skapar förutsättningar för nyanlända personers etablering i Skåne. Läs mer om Partnerskap Skåne på www.lansstyrelsen.se.

Projektet har använt modellen *Integration i förening* som Malmö Ideella föreningars Paraplyorganisation (MIP) i samverkan med MISO (Malmö Idrottsföreningars Samorganisation) har utvecklat under 2007 med stöd av Malmö stad. Idag är modellen implementerad i Malmö. Den visar på ett tydligt sätt hur föreningslivet kan bli en aktiv part i ett inkluderande mottagande av nyanlända personer lokalt. Genom Partnerskap Skåne har vi haft möjlighet att i elva kommuner arbeta med och anpassa modellen efter lokala förutsättningar.

Nätverk Social Ekonomi Skånes förhoppning är att denna skrift kommer att inspirera till lokal implementering av den beprövade modellen.

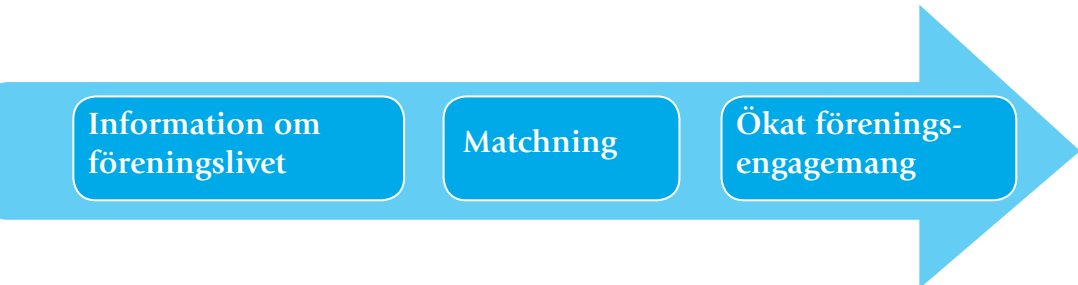
Medverkande kommuner

* Permanent verksamhet sedan 2008

Modellen *Integration i förening*

Modellen som använts i projektet är enkel att genomföra och kan beskrivas som en process i tre steg.

Information om
föreningslivet

Matchning

Ökat förenings-
engagemang

Modellen går ut på att (1) informera nyanlända personer (i projektet främst SFI-deltagare) om det svenska föreningslivet och att (2) underlätta kontakt mellan nyanlända personer och föreningar genom en så kallad matchning vilket leder till (3) ett ökat föreningsengagemang.

SFI-lärare om föreningsinformation:

Mycket tydlig genomgång med bild och videomaterial.

Bra pedagogik.

Bra med en kontaktperson.

Projektets verksamhet i siffror

Utifrån speciellt framtaget utbildnings-, handlednings- och informationsmaterial har:

8 personer blivit utbildade till föreningsinformatörer.

137 gånger har föreningsinformatörerna informerat om det svenska föreningslivet.

1943 nyanlända personer varav 1260 kvinnor och 683 män har fått informationen.

395 matchningar har genomförts både för vuxna och deras barn.

Nyanlända personer om projektet

För att få en bättre inblick i vad projektet resulterat i har Fritidsvetenskap vid Malmö högskola anlitats och de har intervjuat 17 deltagare. Utifrån det som framkommit kan det konstateras att projektet har haft en stor betydelse för nyanlända personer.

- Femton av de intervjuade upplevde föreningslivet som ett potentiellt bra sätt att snabbare bli integrerad i det svenska samhället.
- Alla upplevde informationen om det svenska föreningslivet som ett mycket positivt och välkommet inslag i introduktionsverksamheten (numer etableringsverksamheten). De angav att informationen gav ny kunskap i form av tankar kring integration, föreningars positiva verkan och en ökad förståelse för det svenska samhället.
- För elva av de intervjuade var information från projektet avgörande för deras föreningsengagemang.
- Flera av dem som varit engagerade i föreningslivet uttryckte att de på ett eller annat sätt har upplevt en ökad social integrering genom föreningsengagemanget.
- Positiva effekter av projektet och föreningsengagemang som de intervjuade angav var tillgång till ny information och kunskaper, aktivering och självförverkligande, social gemenskap och ökad känsla av delaktighet, språkinlärninng och en bättre förståelse för den svenska kulturen.

Röster från nyanlända personer

Jag är så glad att jag har de informationerna om föreningar i Helsingborg. Min son ska också bli glad. Vi kommer att kontakta en av dem och registrera.

En gång på (min förening) man berättade om Sverige, om olika system och hur det fungerar här (...) Vi hade ett tema om religion också, vi berättade om olika religioner, om svenskt system, svenska människor, aktiviteter och föreningar.

Jag har fått nya vänner, det finns en man som har kommit från Småland (...) han är min bästa kompis och han ringer alltid till mig om vi ska spela. Och ibland om jag inte kan spela han ringer och frågar om vi ska kolla på matchen.

Jag tror att det är viktigt att träna språket och träffa människor från Sverige, därför jag hade inga kompisar här och träffade inte (...) Och för att träna språk, också för ett bättre liv här. Jag hade mycket tid. Efter SFI ibland man kan inte studera hela tiden, det är tråkigt.

Föreningar som integrationsarena

En enkät besvarades av 46 föreningar i de kommuner där modellen *Integration i förening* använts. Resultaten visade bland annat följande:

80%

ansåg att deras förening fungerar som en bra integrationsarena men att den kan bli bättre

79%

har valt att hålla en låg medlemsavgift så att alla oberoende av ekonomiska förutsättningar kan delta

60%

driver eller har drivit projekt för att främja integration

77%

arbetar aktivt med att prata med medlemmar om vikten av att visa respekt och hänsyn till alla oberoende av bakgrund

70%

har intresse av att arbeta mer med integration

72%

hade arbetat mer med integration om de hade fått mer resurser (utbildning, ledare, ekonomi)

Röster från föreningsledare

Styrkan tycker jag är att alla möts kring ett gemensamt intresse och att det blir en naturlig mötesplats. Och alla har något att prata om eftersom alla har ett gemensamt intresse, det är väldigt lätt att bygga broar mellan människor.

Vårt lag med killar 16-17 år (ca 35 st killar) är en blandning med medlemmar från Löddeköpinge i norr till Svedala i öster och Tygelsjö i söder plus från alla stadsdelar i Malmö. Den förståelse för andra kulturer, bakgrunder och förutsättningar som vi har är helt unik. En sammanhållning som helst skall upplevas!

Föreningslivet och den idéburna sektorn har en unik möjlighet att samla människor oavsett bakgrund i gemenskap och aktivitet. Det främjar engagemang och drivkrafter och kan om det bedrivs av inspirerande förebilder och ledare vara en arena där unga får träna sitt ledarskap, får lära genom att göra och får utvecklas i en kreativ och inkluderande miljö.

Kommunen och framförallt Fritidsförvaltningen måste arbeta mycket mera aktivt tillsammans med föreningarna i dessa frågor!

Kommunernas röst om projektet

Tjänstemän, SFI-lärare och introduktionsansvariga ser ett stort behov av projektets verksamhet, är positivt inställda och anser att den bör implementeras i deras kommun.

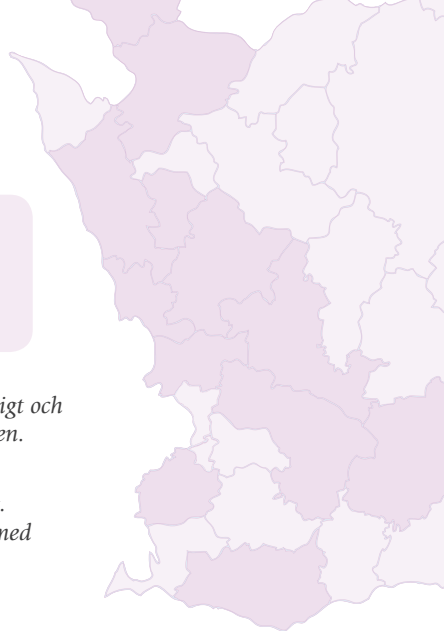
Föreningslivet integrerar invandrare på ett meningsfullt, roligt och utvecklande sätt i det svenska samhället, språket och kulturen.

Informationen om föreningar har fungerat bra och är viktig. Den har också mottagits väl i de grupper där jag har varit med och lyssnat.

Projektet har gjort mycket för att engagera och entusiasmera eleverna att ta steget ut i föreningslivet.

Projektet har alla möjligheter att på ett naturligt sätt få deltagarna att vara med i samhället. Det leder till kontakt med andra människor som kan leda till arbete. Man blir en del i ett sammanhang och det kan göra skillnaden dessutom kan man hitta nya vänner. Det är också bra att projektet hjälper hela familjen så att barnen också kan hitta en förening att vara med i.

För att samverkan mellan kommun och föreningsliv ska fungera måste det finnas tydliga strukturer och fasta kontaktvägar. Projektet har tagit fram dem.

Utvärderarens bedömning

Projektet har processutvärderats av Fritidsvetenskap vid Malmö högskola. Nedan följer utvärderarens bedömning år 2010:

Som utvärderare finner vi att projektet sedan en tid är självgående och också nått en tillräcklig grad av "mognad" och "självinsikt" att arbetet med att transformera verksamheten från projektstadiet till att bli ett inslag i det löpande kommunala integrationsarbetet med fördel, inte bara kan komma igång, utan även kan inge förväntningar om en funktionell lösning.

(Lagergren & Fundberg, 2010)

Implementering av *Integration i förening* - steg för steg

Implementeringen av modellen är enkel att genomföra och bör ske i samverkan mellan kommun och föreningsliv och andra tänkbara intressenter. Den kan beskrivas i tre steg:

1) Analys och kartläggning:

Gör en analys av behovet av *Integration i förening* och en kartläggning av aktiviteter, mötesplatser och föreningar som är tillgängliga för nyanlända personer i kommunen.

2) Identifiering och uppdragsbeskrivning:

Identifiera en lämplig utförare från det lokala föreningslivet och för en gemensam dialog kring uppdragets innehåll, omfattning och finansiering.

3) Genomförande:

Genomför uppdraget och följ upp verksamheten årligen.

I det följande ges förslag på uppdragsbeskrivning, utförare, plats för information och matchning, kostnadsberäkning och kvalitetssäkring.

Uppdraget - en beskrivning

Uppdraget bör skräddarsys utefter de unika förutsättningarna som finns i den kommun som vill tillämpa modellen. Nedan beskrivs vad som kan ingå i uppdraget och en uppskattning av tidsomfattning presenteras.

1) Utbildning och erfarenhetsutbyte:

Regional utbildning av föreningsinformatörer (10 h)

Två regionala nätverksträffar per år för de lokala aktörer som operativt driver *Integration i förening* i Skåne. Syftet är att utbyta kunskap och erfarenheter vid dessa träffar (5 h/träff).

2) Föreningsinformation:

Inbokning, förberedelser och genomförande av föreningsinformation (4 h/tillfälle).

3) Matchning:

Utifrån de nyanlända personernas intressen sammanställa information om passande föreningar (1 h/person) samt föra ett vägledande samtal och eventuellt följa med till ett första möte med föreningen (2 h/person).

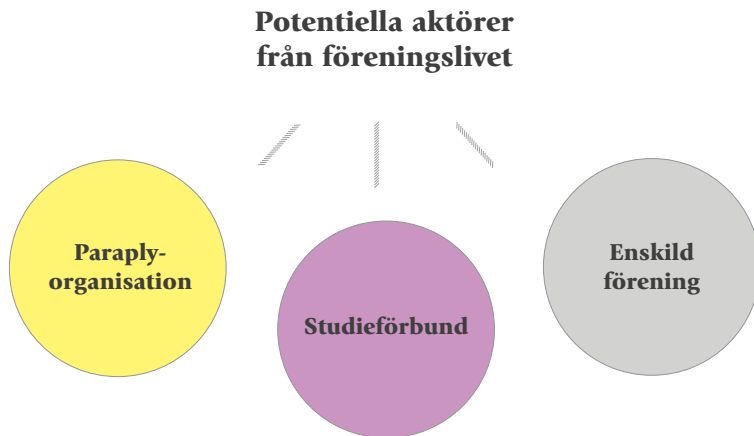
4) Utvecklingsarbete och uppföljning:

Förankring av verksamheten i det lokala föreningslivet (5 h/termin). Dokumentation och administration av insatserna samt regelbunden avstämning med uppdragsgivaren (10 h/termin).

Ovanstående kan användas som en utgångspunkt för en uppdragsbeskrivning.

Uförare - en lokal aktör från föreningslivet

Nätverk Social Ekonomi Skåne har som en regional organisation under projektiden arbetat med modellen på lokal nivå i elva kommuner. Det blir både kostnads- och resursmässigt mer effektivt om en lokal organisation tar över rollen som utförare. Tre olika aktörer från föreningslivet är tänkbara att kunna arbeta operativt med modellen framöver:

En förutsättning är att den lokala aktören som kommer att utföra uppdraget ska kunna representera hela föreningslivets bredd och inte enbart sin egen verksamhet. Dessutom bör den lokala aktören som organisation (och inte enbart en enskild person) vara intresserad av uppdraget, ha en stabil grund (anställd personal) och kompetens att genomföra uppdraget.

Plats för information och matchning

Genom Partnerskap Skånes Samhälls- och hälsokommunikatörer får nyanlända personer en övergripande information om föreningslivet på olika modersmål. *Integration i förening* ger en fördjupad information och dessutom tillgång till matchning och uppföljning. Det är en fördel att insatserna sker i den kommunen där den nyanlända personen bor och det lokala föreningslivet har sin verksamhet. Det är även fördelaktigt att samma person sköter föreningsinformationen och matchningen. Informationsmaterialet är på lätt svenska och kan användas inom ramen för SFI (Svenska för invandrare).

Fördelarna med att förlägga verksamheten till SFI är flera:

1) SFI är en plats där nyanlända personer och föreningsinformatörer lätt och regelbundet kan mötas.

2) Möjlighet att skapa en god relation genom att utföraren kan besöka SFI-deltagarna flera gånger under lektioner och raster.

3) Synergieffekter uppnås då informationen i sig är språkträning samtidigt som kunskapen om föreningslivet höjs.

Verksamheten kan även ske på andra platser eller i andra moment i nyanlända personers etablering. Partnerskap Skåne kan här fungera som en utmärkt plattform för strategisk och operativ planering och samordning.

Verksamheten och

Varje kommun har unika förutsättningar och därmed olika behov av insatser, det vill säga föreningsinformation och matchning. Under projektiden har det varit upp till varje kommun att identifiera behovet och därefter beställa insatser. Sammantaget gör det att verksamheten har varierat kommunvis. I nedanstående tabell anges omfattningen av verksamheten under ett år.

Verksamheten i siffror i respektive kommun under ett år		
Kommun	Föreningsinformation (antal)	Matchning (antal)
Bjuv*	2	1
Båstad*	1	-
Eslöv	17	59
Helsingborg	22	47
Kävlinge	7	18
Landskrona	14	21
Lund	11	22
Sjöbo	6	8
Svalöv	4	26
Trelleborg*	2	1
Ängelholm	6	18

* Dessa kommuner har deltagit för kort tid i projektet för att behovet under ett år ska kunna beräknas.

..... kostnad för implementering

Kostnaden för implementering av modellen beror på behovet av föreningsinformation och matchning (se föregående sida). Det är lämpligt att det förs en dialog gällande uppdragets omfattning och kostnad mellan uppdragsgivare och den lokala utföraren som är tänkt att arbeta med modellen. Följande beräkningsmodell kan underlätta för att uppskatta kostnaderna för uppdraget under ett år.

Föreningsinformation (tid h)	Matchning (tid h)	Övrigt (tid h)	Totalkostnad (kr)
4 h x X-antal insatser	3 h x X-antal personer	50 h	300 kr x X-antal h

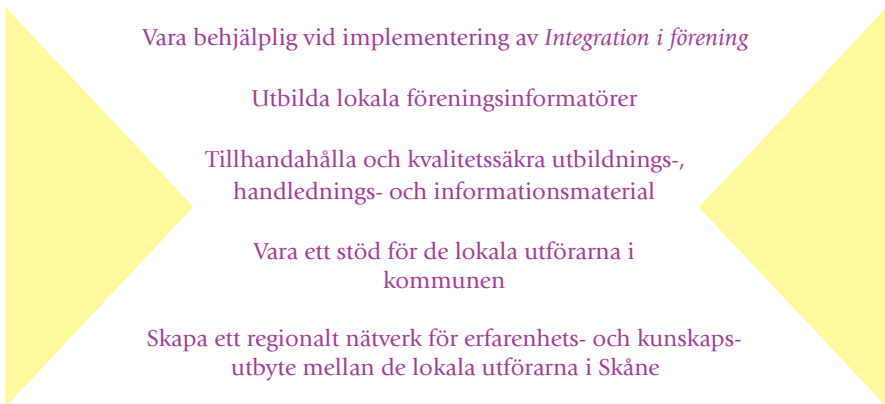
Övrigt: Utbildning och erfarenhetsutbyte samt utvecklingsarbete och uppföljning (se uppdragsbeskrivningen).
Schablonbeloppet på 300 kr/h är baserat på projektets OH- och lönekostnader.

1234

Regional kvalitetssäkring och stödfunktion

Samverkan inom ramen för Partnerskap Skåne skapar förutsättningar för ett långsiktigt hållbart och strategiskt utvecklingsarbete gällande ett inkluderande mottagande i Skåne. Som en del i detta kan Nätverk Social Ekonomi Skåne fortsättningsvis ha en kvalitetssäkrande och stödjande funktion för det lokala arbetet med *Integration i förening*.

Nätverk Social Ekonomi Skåne kan bistå genom att:

Vara behjälplig vid implementering av *Integration i förening*

Utbilda lokala föreningsinformatörer

Tillhandahålla och kvalitetssäkra utbildnings-,
handlednings- och informationsmaterial

Vara ett stöd för de lokala utförarna i
kommunen

Skapa ett regionalt nätverk för erfarenhets- och kunskaps-
utbyte mellan de lokala utförarna i Skåne

Nätverket Social Ekonomi Skånes fortsatta arbete bör ske och finansieras på en regional nivå. Till dess att den regionala finansieringen är säkrad finns möjlighet att till självkostnadspris få ta del av den regionala kvalitetssäkringen och stödfunktionen.

Integration i förening - ett fungerande verktyg för inkludering

Studierna har visat att: **nyanlända personer** har uppskattat och haft nytta av projektet, **föreningar** är positivt inställda till att fungera som en integrationsarena, tjänstemän, SFI-lärare och introduktionsansvariga i **kommunerna** upplever att det finns ett behov av verksamheten och **utvärderaren** finner att projektet har nått den mognadsgrad att det med fördel kan implementeras lokalt. Med andra ord finns det många förtjänster med projektets verksamhet för alla involverade parter.

Föreningslivet kan verka som en aktiv part i ett inkluderande mottagande av nyanlända genom den beprövade modellen *Integration i förening*. Samtidigt berikas det lokala föreningslivet med kunskap och erfarenhet som kan utveckla dess verksamhet. En investering som betalar tillbaka sig mångdubbelt på sikt.

Nätverk Social Ekonomi Skåne avser att även i framtiden vara involverad på en regional nivå för att tillsammans med Partnerskap Skåne arbeta för ett inkluderande mottagande av nyanlända personer och ge möjligheter för att modellen *Integration i förening* kan implementeras lokalt.

Vår förhoppning är att Integration i förening kommer att tillämpas i många kommuner och därmed bidra till ett inkluderande mottagande av nyanlända personer.

Mer information om projektet

Besök gärna Nätverk Social Ekonomi Skånes hemsida.

På hemsidan finns allt ifrån våra samlade erfarenheter till utvärderingar av projektet. Bl.a. hittar du följande dokument:

- **Integration i förening – En enkel modell för ett inkluderande mottagande av nyanlända personer**
- **Projekthandbok - Integration i förening 2008-2011**
- **Projektutvärderingar 2008-2011**

- **Uppsats**
Ebba Sofiadotter Lepic (2010). Resan mot ett fullvärdigt deltagande: En studie av nyanlända svenskars förståelse och erfarenhet av det svenska föreningslivet och dess roll för integration.

- **Informationsblad**
Nätverk Social Ekonomi Skåne
MIP och MISO
Länsstyrelsen i Skåne län - Partnerskap Skåne

Jennie Johnson (grafisk formgivning och illustration)
Holmbergs (tryck)

Nätverk Social Ekonomi Skåne

www.socialekonomiskane.se/verksamhet/projekt

Föreningsengagemang kan förbättra förutsättningarna för nyanlända personer att förstå koder i det svenska samhället, att prata svenska i vardagen och att skapa ett kontaktnät. Modellen *Integration i förening* har sedan 2007 använts i Skåne för att öka nyanlända personers kunskaper om det svenska föreningslivet och för att öka föreningsengagemanget. I denna skrift presenteras kunskaper och erfarenheter från arbetet och det ges förslag på hur föreningslivet kan bli en aktiv part i samhällets strategier för ett inkluderande mottagande av nyanlända personer.

Nätverk Social Ekonomi Skåne vill sända ett varmt tack till alla som gjort projektet och framtagandet av denna skrift möjlig!